

Genesis

Tétà u Duniya vuru Langì

1 Su tétàe Mavu nékowà duniya vuru langì. Taya deng nékowà duniya vuru langì Mavu, ta apa liyung Mavu.

²Bò u nikowà u Mavu duniya, ta apa pallase vuru ta apa rorone. Taya apa deng tutuvo su vavone. Piyà sasi mayrà su vavone kèbì. Malléndung karéngang. Niyawang Mavu mumésalay su duniya.

³Kidò, Mavu nébella, "Pakatuwagé!". Séngkapébellane kelle matuwagé.

⁴Nikasilawng Mavu e ba mapiya. Bò ene nipapariyae apang matuwagé vuru apang malléndung. ⁵Nisébà u Mavu apang matuwagé "law". Nisébà u Mavu apang malléndung "rébi". Nalliyute law ene. E ba pékasé u lawne.

⁶Kalalawne, Mavu nébella, "Papégae akè su mallangè bò u sasi su masanà."

⁷Bò nasérue. Mavu nékowà sallang akè su mallangè vuru sasi su masanà.

⁸Nisébae salla ene "vinavaneng". Law ene nalliyute. E ba ikadalluwang lawne.

⁹Kalalawne Mavu nébella, "Pérarayko sasi su awng u vinavaneng kénggou piyà mamalla." Bò nasérue.

¹⁰Nisébae mamalla "éntana". Apa nipararemunge nisébae "sasi". Nikasilawng Mavu e ba mapiya. ¹¹Bò ene

isiye nébella, "Tuvoko lavò biyasu dukù piyà vatune vuru kayu piyà vuwane." Bò nasérue. ¹²Kidò mga dukù piyà vatune vuru kayu piyà vuwane timuvote. Nikasilawng Mavu e ba mapiya. ¹³Law ene nalliyute. E ba ikatawng lawne.

¹⁴Kalalawne Mavu nébella, "Piyàko mga apa matuwagé su langì kénggou maray law vuru rébi. Kapantegé idéduwani katagang tètâ u mga law, timpu, vuru tawng. ¹⁵Idéduwani su langì mépakatuwagé su duniya." Bò nasérue. ¹⁶Kidò, Mavu nékowà apa dalluwa matuwagé matikang ene. Matang law mépakatuwagé abila law, vuwang mépasahaya abila rébi. Isiye lay nékowà mga vituwing. ¹⁷Nipéloe su langì apa matuwagé dalluwa ene mépakatuwagé su duniya. ¹⁸Idéduwani mérarayng law vuru rébi. Nikasilawng Mavu kébì ene mapiya. ¹⁹Nalliyute law ene. E ba ikapà u lawne.

²⁰Kalalawne Mavu nébella, "Piyàko lavò biyasu kinà su kalavò u kapang isille su sasì vuru lavò biyasu manù su vinavaneng." ²¹Kidò Mavu nékowà mga duyung vuru kébì kalavò u kinà vuru ballaniyawa su sasì. Nikowae lay lavò biyasu manù vuru kébì ballaniyawa tutéwà. Nikasilawng Mavu e ba mapiya. ²²Bò ene nikaballakateng u Mavu isille. Isiye néndoré su mga kinà su

sasì, "Paparite lavò su sasì." Isiye lay néndoré su mga manù, "Paparite lavò." ²³Nalliyute law ene. E ba ikalimang lawne.

²⁴Kalalawne Mavu nébella, "Piyàko kébiu biyasu ballaniyawa; ballaniyawa tawng vuru nanallang, matikang vuru katiyò, kébì dudalleng allakay ruromang su éntana." Bò nasérue.

²⁵Kidò nikowà u Mavu isille kébì. Nikasilawng Mavu e ba mapiya.

²⁶Bò ene nébella Mavu, "Ikitè mékowà tawmata. Isille kelle ikitè. Isille piyà kapatuté isille su mallangè bò mga kinà su sasì, manù su vinavaneng, ballaniyawa tawng vuru nanallang. ²⁷Bò ene Mavu nékowà tawmata. Nakowà kelle vatangenge. Nakowà esè vuru vavinay. ²⁸Bò ene niballakateng u Mavu idéduwani. Kung u Mavu, "Paparite lavò kénggou mga tupung duwa maména su duniya kébì, mamallenta duniya. Ikamene ipélòku su mallangè bò u kinà, manù, ballaniyawa. ²⁹Nigéllìku may, dukù, vuwang kayu makang iduwa. ³⁰Nigéllìku sékati vuru

dukù su ballaniyawa makang isille." Gébéké ene nasérue. ³¹Nikasilawng Mavu apa nikowae ene mapiya karéngang. Nalliyute law ene. E ba ikanung u lawne.

2 Kidò kébì u langì dingang kébì su dawngé vuru kébi u duniya naynue. ²Su ikanung u lawne naynù eng Mavu apa nikowae. Bò su ikapitung lawne tate gébéké u Mavu. ³Sabapé simawte su ikapitung lawne tate gébéke,

nipakatikange law ene. ⁴Kelle ba
nikowà u Mavu langì vuru duniya.

Sinuwaneng su Vanuwa Edeng

⁴⁻⁵Nalliyu bò u nakowà u Mavu
duniya vuru langì, taya apa deng
dalluku su duniya, taya apa deng
sasuwang su duniya sabapé taya deng
nigéllì u Mavu tariti su duniya, taya
apa deng lay tawmata nékowà vaylé.

⁶Taya apa deng tariti gaydé akè bò u
dawng u éntana népanamuré su éntana.

⁷Bò ene Mavum Batangeng néngà
éntana bò nilimbagane esè. Bò ene
isiye néniyù niyawa su illonge. Kidò
bò ene esè ene nébiyare.

⁸Bò ene Mavum Batangeng nésuwang
sinuwaneng su vanuwa Edeng su
sébangeng bò nipéloe esè nilimbagane
sene. ⁹Mavu népatuvo lavò biyasu kayu
mapapiya piyà vuwane mapiya. Su
tawallang sinuwaneng piyà kayu
dalluwa. Kayu sémbaù ene ménggélì
umulle. Kayu sémbaù mépakasingkà
mapiya vuru daì.

¹⁰Su jamang ene piyà sawré su vanuwa Edeng mangakè sinuwaneng. Su liyung Edeng sawré ené napariyà pà.

¹¹Ikaysa sawré isésébà "Pisong" nadalleng su vanuwa Havilalé. ¹²Piyà vuwayeng, kavavéngî, vuru mga vatung pallamata magénang su vanuwa ene.

¹³Ikadalluwang sawré isésébà "Gihong". Sawré ene nadalleng su vanuwa Kusé. ¹⁴Ikatatawng sawré isésébà "Tigrisé" su sébangeng u vanuwa Asiriya. Ikapau sawré isésébà "Alpurati".

¹⁵Bò ene nipélò u Mavum Batangeng esè ene nikowae su sinuwaneng su Edeng mélele vuru mamanda. ¹⁶⁻¹⁷Nipébellane su esè, "Ikaw makakang vuwang kayu bò kayu kébiu paliyu kayu mépakasingkà mapiya vuru daì. Alliyè kang vuwang kayu ene. Abila makangu ikaw karéngang mate."

¹⁸Bò ene nipébellang Mavum Batangeng, "Daì abila esè ini ta apa dingange. Iyà mékowà dingang mapiya si siye." ¹⁹E ba sabape ningae éntana nilimbagane mga ballaniyawa vuru mga

manù. Nivavane su esè mangalleng si sille. Kelle ba nakowà alleng isille. ²⁰Kidò niyallenang u esè kebì u manù vuru kébì u ballaniyawa. Kay ta apa dingang mapiya mésimba si siye bò u anung sille.

²¹Bò ene ningà u Mavum Batangeng tanudé u esè ene. Isiye nipakatikì. Isiye deng mumatikì ningà u Mavu rusue bò u avae bò niyulliete gisine.

²²Isiye nékowà vavinay kinuwateng u rusù u esè ene. Bò ene nivavane dingange. ²³Bò ene nipébellang esè ene,

"Samaté, piyà kelle iyà.

Isiye kinuwateng u biyasu
avàku méndiyadi isiye
kelle iyà.

Allenangku isiye "vavinay"
sabapé isiye ningà u
anung esè."

²⁴E ba sabape esè manéntang yamange vuru inange méndeyà kapétunange bò mésémbaù vuru métatamba si siye.

²⁵Esè vuru vavinay ta apa lakue gaydé taya mameya.

Taya Mangimang su Mavu Tawmata

3 Su kalavò u ballaniyawa nikowà u Mavum Batangeng katowang nikatikaneng u aké. Piyà katowang nékivo su vavinay, "Karéngang Mavu némawllî si duwa haram kumang vuwang kayu su sinuwaneng ini?"

²⁻³Kung u vavinay, "Ikadéni makakang vuwang kayu bò u kébî u kayu su sinuwaneng paliyung kayu ene su tawallane. Mavu néndoré si kadéni taya ipakang vuru taya ipikingbelé vuwang kayu ene. Abila makowà ikadéni mate."

⁴Kung u katowang, "Bayneve, iduwa taya mate. ⁵Nipébellang Mavu kelle sabapé kasingkatenge abila kanenang iduwa vuwang kayu ene iduwa kelle Mavu masingkà dàì vuru mapiya."

⁶Bò u nipébellang u vavinay katowang, isiye nakataréndung, "Kayu ene piyà vuwane mapiya. Vuwane malléngang. Bò u makangu piyà kasingkau." Méndiyadi isiye néngayà vuwane, bò kimang. Bò ene nigélliyange kapétunange. Bò isiye kimang lay.

⁷Séngkakang idéduwani nikatagang idéduwani téntang. Méndiyadi nigepeeng déduwani dawng u kayu nékowà kapena. Bò ene nitakà su avà idéduwani.

⁸Bò, sémbavéaw ene nikadingiré idéduwani Mavum Batangeng dudalleng su sinuwaneng nu sabapé isiye méntengkeng dumalleng sémbavéaw su sinuwaneng. Bò ene nékémbuni idéduwani su dawng u dalluku. ⁹Kay Mavum Batangeng néngénggaré su esè kunge, "Su apa ikaw?"

¹⁰Kung u esè, "Nikadingiréku ikaw dudalleng su sinuwaneng. Iyà natakù nu téntang iyà bò nékémbuni iyà."

¹¹Nikivong Mavum Batangeng, "Isay nakavavéke si kaw téntang ikaw? Nikangu vuwang kayu nipébellaku taya makang?"

¹²Esè simimbaré, "Vavinay nipélou dingangu nénggèllì vuwang kayu ene, bò iyà kimang."

¹³Nikivong Mavum Batangeng su vavinay, "Apa sabapé u nikowau gébéké ene?"

Isiye simimbaré, "Iyà nipagakalleng u katowang."

Mavu Ménggèllì u Parang

¹⁴Bò ene nipébellang Mavum Batangeng su katowang, "Ikaw piyà parangu. Su kalavò u ballaniyawa ikaw méntì piyà mullékau. Bò u law ini ikaw rumomang u dokonu su éntana; ikaw kasanakeng bò u kébì u ballaniyawa sallang papatenu. ¹⁵Ipapélawangku ikaw vuru vavinay, ipapélawangku lay tupunu vuru tupune. Mga tupune mamukù su mga tupunu su témbò vuru mga tupunu tumémbaw su pakelé u tupune."

¹⁶Bò ene nipébellane su vavinay, "Ipakalavòku sigésau. Ikaw piyà sigésau kadaméranà. Gaydé, maning ikaw piyà sigésau kadaméranà, ikaw piyà kapunu su kapétunangu. Isiye mallangè bò ikaw."

¹⁷Bò ene nipébellane su esè, "Ikaw dimaringiré su kapétunangu bò ikaw kimang kayu nipébellaku alliyè kang.

Sabapé gébékéu ene éntana piyà
 mullékae sallang tétabu umullu.
 Mallégéng si kaw métimbiyaré bò u
 éntana. ¹⁸Éntana mépapatuvo dukù piyà
 llallange. Makangu dukù isuwangu.
¹⁹Ikaw mabagé ménggébéké su éntana
 liyahang sallang mate ikaw kénggou
 piyà kavaviyaré. Ikaw bò u éntana, bò
 ikaw mapullè saù su éntana abila
 mate."

²⁰I Adam alleng u esè sérimotong.
 Niyallenange savane i Hawa^a* sabapé
 isiye katupuwang u kébî u tawmata.
²¹Bò ene Mavum Batangeng nékowà lakù
 kinuwateng u pising ballaniyawa si
 Adam vuru savane bò néparure si
 déduwani.

Mavu Manuraw si Adam vuru i Hawa bò u
Sinuwaneng

²²Bò ene Mavum Batangeng nébella,
 "Law ini esè nakowà kelle Mavu nu

---

* (a) Piyà silibe "viyare".

masingkae mapiya vuru daï. Daï abila isiye kumang vuwang kayu sémbaù ene. Abila makange umulle ta apa tétabe."

²³Méndiyadi niturawng Mavum Batangeng isiye vuru i Hawa bò u sinuwaneng su vanuwa Edeng. Bò nipapébaylée isiye su éntana bò u nipélimbagang si siye.

²⁴Bò ene nipéloe dadorange vuru kallisé tuténung piyà putung dudéllì su sébangeng u sinuwaneng. Kapantagé u mga dalluwa ene nénjaga ta apa makapanandigé su kayu ménggèllì umulle ta apa tétabe.

Kitabé Tawraté

Vavékeng

Karéngang Makanteré

i Adam

vuru mga Tupune

Genesis 1-11:26

NEW YORK INTERNATIONAL BIBLE SOCIETY
PUBLISHERS
1983

Sangiré

Genesis 1-11

45.6-283-2.35C

16.150P-831003N

Printed in the Philippines